

PATVIRTINTA

UAB „Trakų vandenys“ direktoriaus
2019-12-31 įsakymu Nr. 28-G

UAB „TRAKŲ VANDENYS“ REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS APRAŠAS

I. BENDROJI DALIS

1. UAB „Trakų vandenys“ (toliau – Bendrovė) yra vandens tiekėjas, buitinių, gamybinių ir paviššinių nuotekų tvarkytojas Trakų raj. savivaldybėje.
2. Buhalterinė apskaita Bendrovėje tvarkoma vadovaujantis patvirtinta apskaitos politika, LR buhalterinės apskaitos įstatymu, LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu bei kitais LR įstatymais, LR vyriausybės nutarimais, verslo apskaitos standartais, direktyvomis ir kitais teisės aktais. Buhalterinę apskaitą Bendrovėje organizuoja ir vykdo Buhalterinės apskaitos skyrius.
3. Bendrovė vykdo apskaitos atskyrimą, siekdama Bendrovės finansinę informaciją (pajamas, sąnaudas, turtą, nuosavą kapitalą ir išipareigojimus) paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms, atskirai identifikuojant nepaskirstytinas ir nebūtinąsias sąnaudas. Apskaitos atskyrimas vykdomas Reguliavimo apskaitos sistemoje (toliau – RAS).
4. Reguliavimo apskaita Bendrovėje tvarkoma, atsižvelgiant į Bendrovės veiklos specifiką, remiantis buhalterinės apskaitos duomenimis ir vadovaujantis Reguliavimo apskaitos sistemos aprašu, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) nutarimais, metodiniais nurodymais, įsakymais. Reguliavimo apskaitą organizuoja Buhalterinės apskaitos skyrius, dalyvauja Bendrovės padalinių darbuotojai.
5. RAS aprašo tikslas – atskleisti Bendrovės reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą.
6. RAS aprašas parengtas vadovaujantis Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. O3E-459 „Dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ nauja redakcija (nuo 2020-05-22).
7. Pagrindinės šiame dokumente naudojamos sąvokos:
  - 7.1. **Finansiniai metai** – ataskaitinis laikotarpis, sutampantis su bendrovės finansiniais metais (t. y. nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.), kuriam rengiama finansinė atskaitomybė.
  - 7.2. **Verslo vienetas** – bendrovės vykdomos veiklos dalis, skirta tam tikros grupės paslaugoms teikti. Jį sudaro visi išteklių, jų transformavimo veiklos ir procesai, susiję su atitinkamos grupės vertės kūrimu ir tokių paslaugų teikimu galutinių paslaugų gavėjui.
  - 7.3. **Paslauga** – verslo vieneto veiklos procese sukurta vertė. Paslaugos nustatytos remiantis Metodikos nuostatomis, išskiriant reguliuojamas veiklos paslaugas bei kitas paslaugas. Paslauga - galutinis sąnaudų paskirstymo objektas.
  - 7.4. **Paskirstymo kriterijus** – veiksnys, kuriuo vadovaujantis konkrečios pajamų, sąnaudų, turto ir (ar) išipareigojimų sumos yra priskiriamos verslo vienetams ir (arba) paslaugoms. Siekiama, kad naudojamas paskirstymo kriterijus geriausiai atspindėtų priežastingumo ryšį tarp skirstomų pajamų, sąnaudų, turto ar išipareigojimų straipsnio ir to pajamų, sąnaudų, turto ar išipareigojimų straipsnio, kuriam priskiriama atitinkama suma, būtų ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nustatytas nediskriminaciniais pagrindais.

- 7.5. **Tiesioginės sąnaudos** – sąnaudos, kurias galima tiesiogiai ir vienareikšmiškai priskirti konkrečioms paslaugoms.
- 7.6. **Netiesioginės sąnaudos** – tai sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga siejamos netiesiogiai ir paskirstomos taikant paskirstymo kriterijus, pagrįstus logika ir priešastingumo principu.
- 7.7. **Bendrosios sąnaudos** – sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga nesiejamos nei tiesiogiai, nei netiesiogiai ir jas paskirstant nėra galimybių įgyvendinti priešastingumo principą.
- 7.8. **Nepaskirstytinos sąnaudos** - ataskaitiniu laikotarpiu patiriamos sąnaudos, kurios nebūtinos nei galutinėms reguliuojamų kainų paslaugoms teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei užtikrinti reguliuojamos veiklos nepertraukiamumą, saugumą ir stabilumą.
- 7.9. **Sąnaudų paskirstymas** – visų patirtų sąnaudų tvarkymas bendrovės teikiamų paslaugų savikainai nustatyti.

II. REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMA

8. Reguliavimo apskaitos sistemą sudaro:
  - 8.1. Informacija, apdorojama ir naudojama Reguliavimo apskaitos sistemoje.
  - 8.2. RAS struktūra, nusakanti informacijos grupavimo procesą ir detalumą.
  - 8.3. Procesai, vykdomi surenkant, apdorojant ir naudojant informaciją.

RAS informacija

9. Pirminiai RAS informacijos šaltiniai:
  - 9.1. Buhalterinės apskaitos informacija (žr. III skyrių)
  - 9.2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto informacija (žr. IV skyrių).
10. Antriniai RAS informacijos šaltiniai:
  - 10.1. Paskirstymo kriterijai (Priedas Nr.5).
  - 10.2. Bendrovės vidaus tvarkos dokumentai.

RAS struktūra

11. Bendrovės RAS struktūrą sudaro:
  - 11.1. Paskirstymo kategorijos – pirminiai sąnaudų ir ilgalaikio turto informacijos grupavimo centrai. Paskirstymo kategorijoms priskiriamos visos ataskaitinio laikotarpio sąnaudos (žr. V skyrių) ir turtas (žr. IV skyrių);
  - 11.2. Paskirstymo centrai – tarpiniai apskaitos informacijos grupavimo centrai, kuriems priskirta netiesioginių sąnaudų arba turto informacija paskirstoma paslaugoms netiesiogiai (žr. VI skyrių).
  - 11.3. Paslaugos – galutiniai apskaitos informacijos grupavimo centrai, į kuriuos apskaitos atskyrimo metu paskirstoma visa pirminė apskaitos informacija (žr. VII skyrių), išskyrus nepaskirstytinąsias sąnaudas.

RAS procesai

12. Pagrindiniai RAS procesai vykdomi ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, apdorojant informaciją ir rengiant reguliacinę atskaitomybę:
  - 12.1. Buhalterinės apskaitos informacijos perkėlimas (žr. VIII skyrių);

- 12.2. Pajamų paskirstymas (žr. IX skyrių);
- 12.3. Sąnaudų ir ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės paskirstymas (žr. X ir XI skyrių);
- 12.4. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudų apskaičiavimas (žr. XII skyrių);

III. BUHALTERINĖ APSKAITA

13. Buhalterinė apskaita Bendrovėje vedama naudojant Buhalterinės apskaitos programą „Profit-W. Finansų apskaita“.
14. Reguliavimo apskaitoje naudojama visa buhalterinės apskaitos informacija, išskyrus ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudas.
15. Nusidėvėjimo sąnaudos reguliavimo apskaitos tikslais perskaičiuojamos taip, kad atitiktų Metodikoje nustatytus nusidėvėjimo normatyvus.
16. Buhalterinėje apskaitoje naudojamas Bendrovės veiklos poreikiams pritaikytas sąskaitų planas (Priedas Nr. 1), kuris leidžia Bendrovei įgyvendinti Metodikos reikalavimus apskaitos atskyrimo srityje.

IV. ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO APSKAITA

17. Bendrovės buhalterinėje apskaitoje naudojami ilgalaikio materialiojo/nematerialiojo turto nusidėvėjimo/ amortizacijos normatyvai skiriasi nuo normatyvų, naudojamų RAS tikslais, todėl RAS ilgalaikio turto apskaita vedama atskirai nuo buhalterinės apskaitos.
18. Į ilgalaikio turto sąrašą įtraukiami visi turto vienetai, kuriuos Bendrovė valdė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir įgijo ataskaitinio laikotarpio metu, t.y. įtraukiamas ir ataskaitinio laikotarpio metu parduotas arba nurašytas turtas.
19. Ilgalaikio turto sąrašas sudarytas pagal Metodikoje ir jos prieduose numatytus turto pogrupius. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas Metodikoje numatytam turto pogrupiui atsižvelgiant į jo naudojimo paskirtį ir pobūdį. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas tik vienam turto pogrupiui.
20. Turto įsigijimo (pradinė) vertė vertinama pagal buhalterinėje apskaitoje registruotą turto įsigijimo vertę.
21. Skaičiuojant ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas naudojami Metodikoje nustatyti ir su Taryba suderinti turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai (Priedas Nr. 4), taikant tiesiogiai proporcingo nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą.
22. Vertinant turto vertę, atskleidžiama, kokia turto vertės dalis sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų ar subsidijų lėšas.
23. Turto rekonstravimo, remonto ir pan. atlikti darbai registruojami reguliavimo apskaitoje turto dalyje tuomet, kai jie pagerina turto naudingąsias savybes ir (arba) pailgina turto naudingo tarnavimo laiką. Tokiu atveju padidinama turto įsigijimo vertė, taikant galiojančią turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį apskaičiuojamas metinio nusidėvėjimo sąnaudų dydis, kuriuo kasmet mažinama turto likutinė vertė.
24. Turtas, naudojamas konkrečiai veiklai vykdyti, priskiriamas tiesiogiai.
25. Ilgalaikio turto, kurio negalima priskirti tiesiogiai konkrečioms paslaugoms (produktams), vertė paskirstoma netiesiogiai atitinkamoms paslaugoms (produktams).
26. Ilgalaikio turto, kuris yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), vertė paskirstoma paslaugoms (produktams) proporcingai pagal jiems tiesiogiai priskirto ilgalaikio turto vertę.

27. Reguluojamos veiklos paslaugoms nepriskiriama:

- 27.1. plėtros darbų vertė (iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios);
- 27.2. investicinio turto vertė;
- 27.3. ilgalaikio turto, sukurto įvykdžius investicinius projektus, nesuderintus su savivaldybės taryba ir (arba) Taryba, vertė;
- 27.4. bet kurios kategorijos ilgalaikio turto vertės pokytis, susijęs su ilgalaikio turto perkainojimu;
- 27.5. nebaigtos statybos vertė, nenaudojamų, esančių atsargose turto vienetų vertė;
- 27.6. ilgalaikio turto vienetų vertės dalis, sukurta lėšomis, sumokėtomis už vartotojų ir abonentų prijungimą prie tinklų;
- 27.7. ilgalaikio turto vienetų vertės dalis, sukurta ES struktūrinių fondų lėšomis, taip pat sukurta dotacijų ir subsidijų lėšomis;
- 27.8. ilgalaikio turto, skirto parduoti, vertė, išskyrus turtą, kuris po pardavimo bus naudojamas reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) teikti.
- 27.9. eksploatuojamo, bet Bendrovės balanse nesančio turto vertė.

V. PASKIRSTYMO KATEGORIJS

28. Paskirstymo kategorijos turi iš anksto numatyta, joms priskirtos apskaitos informacijos paskirstymo paslaugoms principą ir pagal tai yra skirstomos į šiuos tipus:
- 28.1. Tiesioginis paskirstymas - šiai kategorijai priskirta apskaitos informacija priskiriama konkrečiai paslaugai tiesiogiai;
  - 28.2. Netiesioginis paskirstymas – šiai kategorijai priskiriamos sąnaudos (turtas) patirtos teikiant daugiau nei vieną paslaugą arba teikiant paslaugas netiesiogiai. Netiesioginiams išlaidų objektams priskirta apskaitos informacija priskiriama Paskirstymo centrams (žr. VI skyrių) ir paskirstoma paslaugoms netiesiogiai, naudojant paskirstymo nešiklius;
  - 28.3. Proporcingas paskirstymas – ši kategorija susijusi su administracinėmis veiklomis. Kategorijai priskirta apskaitos informacija paskirstoma paslaugoms proporcingai, atsižvelgiant į paslaugoms tiesiogiai ir netiesiogiai priskirtą apskaitos informaciją.

VI. PASKIRSTYMO CENTRAI

29. Paskirstymo centrai naudojami skirstant netiesiogines sąnaudas ir turtą.
30. Sąnaudų paskirstymo centrai atitinka Metodikoje nurodytas sąnaudų kategorijas.
31. Turto paskirstymo centrai atitinka Metodikoje nurodytas turto grupes.
32. Paskirstymo centrams priskirta apskaitos informacija paskirstoma paslaugoms netiesiogiai, naudojant paskirstymo nešiklius.
33. Kiekvienam paskirstymo centrui gali būti taikomas skirtingas paskirstymo nešiklis.
34. Paskirstymo centrų ir jiems taikomų paskirstymo nešiklių sąrašas pateikiamas Priede Nr. 3.

VII. VERSLO VIENETAI IR PASLAUGOS

35. Bendrovės teikiamos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo, atsiskaitomųjų prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veiklos ir kitos nereguliuojamos veiklos paslaugos sudaro galutinius paskirstymo centrus, kuriems paskirstoma Bendrovės finansinė informacija.

36. Detalus kiekvieno verslo vieneto paslaugų sąrašas ir paslaugų aprašymai pateikiami lentelėje žemiau:

Nr.	Verslo vienetas, paslauga	Aprašymas
1. Geriamojo vandens tiekimo veiklos verslo vienetas		
1.1.	Vandens gavyba (VG)	Vandens, kuris atitinka teisės aktų nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus arba kuris tinka šitokiam vandeniui paruošti, surinkimas iš vandeningojo sluoksnio ar natūralaus šaltinio specialiais įrenginiais
1.2.	Vandens ruošimas (VR)	Gamtinio vandens savybių gerinimas fizikiniais, cheminiais ir biologiniais metodais, kad jis atitiktų teisės aktų nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus bei tenkintų vandens vartotojų poreikius
1.3.	Vandens tiekimas (VT)	Visuma techninių, organizacinių priemonių, kuriomis užtikrinamas geriamojo vandens pristatymas vartotojams ir abonentams
2. Nuotekų tvarkymo veiklos verslo vienetas		
2.1.	Nuotekų surinkimas centralizuotais tinklais (NS)	Nuotekų paėmimas iš jų susidarymo vietos ir transportavimas skirstomaisiais ir magistraliniais tinklais
2.2.	Nuotekų valymas (NV)	Teršalų šalinimas iš nuotekų
2.3.	Nuotekų dumblo tvarkymas (D)	Nuotekų dumblo tankinimas, apdorojimas prieš anaerobinį apdorojimą, anaerobinis apdorojimas ir sausinimas, džiovinimas, kompostavimas, nuotekų dumblo ar jo komposto išvežimas
2.4.	Paviršinių nuotekų tvarkymas (L)	Paviršinių nuotekų surinkimas, transportavimas, valymas, apskaita, išleidimas, valymo metu susidarancio dumblo (šlamo) pirminis tvarkymas
3. Kitos nereguliuojamos veiklos verslo vienetas		
3.1.	Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimas, įrengimas ir eksploatavimas (AV)	Veikla, apimanti apskaitos prietaisų įrengimą, pakeitimą, tinkamos jų techninės būklės ir nustatyto matavimų tikslumo užtikrinimą, patikros organizavimą, reguliarių rodmenų fiksavimą, mokėjimo pranešimų apie suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas pateikimą vartotojams ir abonentams
3.2.	Daugiabučių gyvenamųjų namų vidaus tinklų priežiūra	Namo vandetiekio ir nuotekų šalinimo sistemų profilaktinis tikrinimas, pravalymas nuo apnašų, įvadinio mazgo darbo parametrų kontrolė, avarijų lokalizavimas ir likvidavimas
3.3.	Nuotekų transportavimas asenizacijos transporto priemonėmis (NI)	Nuotekų paėmimas iš jų susidarymo vietos ir transportavimas asenizacijos transporto priemonėmis
3.4.	Tualetų paslaugos	Viešojo tualetų administravimas
3.5.	Kitos su pagrindine veikla nesusijusios paslaugos	Trumpalaikio turto pardavimas, ilgalaikio turto nuoma, darbai pagal aktus, siurblių eksploatacija, prisijungimo

Nr.	Verslo vienetas, paslauga	Aprašymas
		sąlygų, pažymų paruošimas, kitos vienkartinės, netipinės įmonės veiklai paslaugos

VIII. APSKAITOS INFORMACIJOS PERKĖLIMAS

37. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Buhalterinės apskaitos informacija ir Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaitos informacija perkeliama į Reguliavimo apskaitos sistemą, t.y. RAS modelio pagalba pateikiama pagal Reguliavimo apskaitoje naudojamas pajamų, sąnaudų, turto ir išipareigojimų kategorijas, grupes ir pogrupius.
38. Buhalterinės apskaitos sąskaitų plano sąsajų su Metodikos sąnaudų pogrupiais detalizavimas pateikiamas Priede Nr. 2.

IX. PAJAMŲ PASKIRSTYMAS

39. Ataskaitinio laikotarpio Bendrovės pajamos paskirstomos tiesiogiai teikiamoms paslaugoms, remiantis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir buhalterinės apskaitos informacija.

Nr.	DK sąskaita	Apskaitomos pajamos
1.	500101 Vandens tiekimo pajamos	Pajamos už vandens tiekimą
2.	500103 Nuotekų surinkimo pajamos	Pajamos už nuotekų surinkimą centralizuotais tinklais
3.	500104 Nuotekų valymo pajamos	Pajamos už nuotekų išvalymą nuotekų valymo įrenginiuose
4.	500105 Nuotekų dumblo tvarkymo pajamos	Pajamos už dumblo sutvarkymą
5.	500106 Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo veiklos pajamos	Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo mokestis
6.	500107 Nuotekų transportavimo pajamos	Pajamos už nuotekų transportavimą asenizacinėmis mašinomis iš nuotekų kaupimo rezervuarų iki nuotekų valymo įrenginių
7.	Kitos nereguliuojamos veiklos paslaugų pajamos (500107, 500108, 500109, 500110, 500111, 5400, 5401)	Nuotekų transportavimas asenizacinėmis mašinomis, daugiabučių gyvenamųjų namų sistemų priežiūros mokesčio pajamos, statybos darbų, tualetu administravimo paslaugų ir kitos netipinės veiklos pajamos, paskirstomos remiantis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir buhalterinės apskaitos programos informacija
8.	Finansinės veiklos pajamos (5802, 5803, 5804, 5805)	Palūkanų, delspinigių ir kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos

X. SĄNAUDŲ PASKIRSTYMAS

40. Bendrovės veikloje patiriamos sąnaudos nustatomos vadovaujantis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis sudaryta ataskaitinio laikotarpio audituota finansinė atskaitomybė.

41. Perkeliant duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į Reguliavimo apskaitos sistemą, visos sąnaudos sugrupuojamos, laikantis Metodikos reikalavimų. Tam, kad atitiktų Reguliavimo apskaitos poreikius, sąnaudų grupės skaidomos į žemesnio lygio sąskaitas, detalizuojant (tikslinant) buhalterinės apskaitos sąskaitų planą.
42. Toliau, žemiau nurodyta tvarka, vykdomas ataskaitinio laikotarpio sąnaudų skirstymas:
  - 42.1. I etapas - paskirstomos tiesioginės sąnaudos;
  - 42.2. II etapas - paskirstomos netiesioginės sąnaudos;
  - 42.3. III - paskirstomos bendrosios sąnaudos;
  - 42.4. IV – identifikuojamos ir atskiriamos nebūtiniosios sąnaudos;
  - 42.5. V- identifikuojamos nepaskirstytinos sąnaudos.

I etapas – tiesioginis sąnaudų paskirstymas

43. Bendrovė siekia kuo daugiau sąnaudų paskirstyti paslaugoms tiesiogiai (nenaudojant nešiklių ir subjektyvių vertinimų).
44. Atitinkamai, pirmojo sąnaudų skirstymo etapo metu Bendrovė identifikuoja sąnaudas, kurios buvo patirtos konkrečioms paslaugoms teikti ir priskiria jas toms paslaugoms.

II etapas - netiesioginis sąnaudų paskirstymas

45. Šio etapo metu vertinama, ar sąnaudos, kurios nebuvo paskirstytos paslaugoms tiesiogiai, gali būti paskirstytos paslaugoms netiesiogiai.
46. Netiesiogiai paslaugoms skirstomos tos sąnaudos, kurios buvo patirtos teikiant kelias paslaugas arba patirtos veikloje, susijusioje su paslaugų teikimu netiesiogiai.
47. Tokios sąnaudos paslaugoms priskiriamos paskirstymo centrams (žr. V skyrių) ir naudojant paskirstymo nešiklius paskirstomos paslaugoms.
48. Kiekvienas paskirstymo centras turi iš anksto numatytą paskirstymo nešiklį, kurio pagalba paskirstymo centrui priskirtos sąnaudos paskirstomos paslaugoms. Kiekvienam paskirstymo centrui priskirtos sąnaudos paskirstomos paslaugoms proporcingai pagal joms priskirtą nešiklio reikšmę.
49. Apskaičiuotos skaitinės ataskaitinio laikotarpio nešiklių reikšmės pateikiamos Aiškinamajame rašte kartu su metine reguliacine atskaitomybe.

III etapas - bendrųjų sąnaudų paskirstymas

50. Sąnaudos, kurios negalėjo būti paskirstytos paslaugoms nei tiesiogiai, nei netiesiogiai, paslaugoms paskirstomos proporcingai pagal tiesiogiai ir netiesiogiai toms paslaugoms priskirtų pastoviųjų sąnaudų sumą.
51. Tokių sąnaudų suma neturi viršyti 10 proc. paskirstytinų pastoviųjų sąnaudų sumos.

IV etapas – nebūtinųjų sąnaudų identifikavimas

52. Dalis paskirstomų sąnaudų pripažįstamos nebūtinosiomis sąnaudomis. Nebūtiniosios sąnaudos identifikuojamos paskirstymo metu ir eliminuojamos (atimamos) iš reguliuojamų kainų paslaugų ir verslo vienetų.
53. Nebūtinąsias sąnaudas sudaro:
  - 53.1. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudos;
  - 53.2. patirtos palūkanų sąnaudos;
  - 53.3. reprezentacijos sąnaudos;

- 53.4. reklamos, rinkodaros sąnaudos, išskyrus, vadovaujantis teisės aktais, privalomas informavimo veiklos sąnaudas bei Bendrovės tinklapio palaikymą;
- 53.5. likviduoto, nurašyto, esančio atsargose, užkonservuoto ilgalaikio turto sąnaudos;
- 53.6. nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudos;
- 53.7. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtos už dotacijų, subsidijų ir apyvartinių taršos leidimų teigiamo prekybos rezultato lėšos;
- 53.8. nusidėvėjimo sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už vartotojų ir abonentų sumokėtas lėšas už prijungimą prie vandentiekio ir nuotekų tinklų;
- 53.9. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, susijusio su perkainojimo veikla;
- 53.10. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nuo ilgalaikio turto vertės, sukurtos įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Taryba;
- 53.11. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nuo plėtros darbų iki ilgalaikio turto vienetų, kuriems formuoti buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios;
- 53.12. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto;

VI etapas - nepaskirstytinų sąnaudų identifikavimas

54. Nepaskirstytinomis sąnaudomis laikomos ir paslaugoms bei verslo vienetams nepaskirstomos šios sąnaudos:
  - 54.1. beviltiškų skolų, baudų, delspinigių sąnaudos;
  - 54.2. paramos, labdaros, švietimo sąnaudos;
  - 54.3. tantjemų išmokos;
  - 54.4. kitos nepaskirstytinos sąnaudos.

XI. ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO VERTĖS PASKIRSTYMAS

55. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės paskirstymas atliekamas analogiškai sąnaudų paskirstymui, skirstant kiekvieną turto vienetą ir jo finansinę informaciją (pradinę vertę, likutinę vertę ir nusidėvėjimo sąnaudas).

XII. ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO NUSIDĖVĖJIMO SĄNAUDŲ APSKAIČIAVIMAS

56. Skaičiuojant ilgalaikio materialiojo (nematerialiojo) turto nusidėvėjimo sąnaudas naudojami Metodikoje nustatyti ir turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai (Priedas Nr. 4), taikant tiesiogiai proporcingo nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą.
57. Nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos turto pogrupių lygmenyje, t.y. kiekvieno turto pogrupio pradinė vertė dalinama iš tam konkrečiam turto pogrupiui numatyto nusidėvėjimo normatyvo.